

napadené usnesení v části, již bylo nařízeno odložení dražby a ve výroku o útratách, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl; prvnímu soudu pak ponechal, by, šetře předpisů exekučního řádu, ustanovil nový dražební rok; útraty dovolacího rekursu nepřisoudil.

D ů v o d y:

Stěžovatelé vytýkají napadenému usnesení po stránce formální především, že jde jednak nad rekursní návrh (*ultra petitum*) jednak, že návrh nevyřizuje. A to právem, neboť odpůrci v rekursu na soud rekursní sice v odstavci prvním dovozují, že dražební řízení mělo býti vzhledem na právo obcí U. ku draženým pozemkům uplatňované přerušeno (odloženo), nečiní však v konečné prosbě výslovného návrhu, by usnesení soudu prvního v tomto smyslu bylo změněno, pokud se týče toto přerušení (odložení) nařízeno, nýbrž domáhají se naopak výslovně toho, by soud první stolice bylo nařízeno, by šetře předpisů exekučního řádu konal nový dražební rok. Vzhledem k tomu nebyl rekursní soud oprávněn naříditi odložení dražby a nelze toto jeho opatření schváliti ani, kdyby se za to mělo, že rekursní soud tak učinil, jak by se z odůvodnění jeho usnesení zdálo, k ochraně veřejného zájmu, ježto podle skutkového a právního stavu věci nebylo k takové ochraně podnětu, pokud tuto ochranu domněle ohroženého veřejného zájmu neuplatnil příslušný veřejnoprávní svaz sám pořadem právně vhodným. Bylo tedy usnesení v této části zrušiti, aniž je třeba k příslušným vývodům rekursu zkoumati, zda odložení dražby bylo vůbec přípustno s hlediska § 42 ex. ř. Rekurs není však oprávněn, pokud brojí proti tomu, že napadeným usnesením byl zrušen dražební rok a udělení příklepu a stačí v té příčině k odůvodnění napadeného usnesení vzhledem na vývody stížnosti pouze dodati, že krátká lhůta tří dnů, v níž dražba byla po dni doručení a vyhlášení dražby konána, byla zajisté způsobilá ohroziti úspěšný výsledek dražby. V této části bylo tedy rekursu odepřiti úspěch. Ježto jde o provedení dražby podle předpisů řízení nesporného (§ 352 ex. ř. a §§ 272 až 280 patentu o mimosporném řízení), není tu místa pro přisouzení útrat rekursu, ježto v této věci nelze použiti předpisu § 74, 78 ex. ř. a § 41 a násl. c. ř. s. Z téhož důvodu byl zrušen i výrok o útratách v napadeném usnesení obsažený, aniž je tomu na závalu předpis § 528 c. ř. s., pokud se týče § 14 (2) uvedeného patentu, ježto došlo ku změně usnesení.

Čís. 7499.

Prohlásila-li obec usnesením veřejnost cest na pozemcích, nemůže se majitel pozemků domáhati na obci žalobou neobmezenosti vlastnictví.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1927, R I 968/27.)

Československý stát (Státní pozemkový úřad) domáhal se na žalované obci v Čechách, by bylo uznáno právem, že pozemkové parcely č. kat. 236 pastvina, 1447 zahrada, 2263 cesta do dvora a 2266 cesta vesměs v K. jsou neobmezeným vlastnictvím čsl. státu, že žalovaná obec je povinna to uznati a zdržeti se každého zasahování do neobmezeného vlastnictví k těmto parcelám. Žalobu opíral stát o usnesení obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 18. listopadu (správně 12. listopadu) 1926, jímž prohlašuje veřejnost pozemků (cest) č. kat. 236, 1447, 2263 a 2266-1 a ohražuje se proti tomu, že dne 30. října 1926 na parcele č. kat. 2266 v K. umístěna byla tabulka s nápisem »soukromá cesta patřící dvoru«. K námitce nepřípustnosti pořadu práva soud prvního stá-
lice žalobu odmítl, o d v o l a c í soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci dále o žalobě jednal a rozhodl. D ů v o d y: Žaloba, o niž tu jde, jest zřejmě zápůřčí žalobou vlastnickou a to nikoli pouze formálně, jak první soud mylně za to má, nýbrž i svým obsahem, z něhož se nepodává, že jde o žalobu jiného druhu. O takové žalobě přísluší rozhodovati řádným soudům. V případě, že by soud procesní zjistil, že jde o zveřejnění cesty úřady administrativními, bude mu vzíti v úvahu, nemělo-li by se řízení ve sporu přerušiti až do doby, kdy určitý právní poměr bude na jisto postaven v zahájeném řízení správním.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle obsahu samého žalobního spisu jest důvodem zápůřčí žaloby státu, že žalovaná obec usnesením svého zastupitelstva ze dne 13. listopadu 1926 prohlásila veřejnost cest na sporných pozemcích, poněvadž cesty ty slouží prý od jakživa všeobecnému užívání, a ohradila se proti tomu, že na jedné z parcel umístěna byla tabulka s nápisem »soukromá cesta patřící dvoru«. Státní pozemkový úřad, jenž pozemky ty převzal v řízení záborovém, podal do tohoto usnesení obecního zastupitelstva stížnost k okresní správní komisi, mimo to však také u soudu tuto zápůřčí žalobu, poněvadž prý v tomto jednání obce, t. j. v řečeném usnesení zastupitelstva spatřovati jest neoprávněné zasahování obce do neomezeného vlastnictví státu, který podle §§ 26 a 29 náhr. zák. spornými pozemky výlučně disponuje a musí dbáti, by nebyly neoprávněně zatíženy služebnostmi nebo jinými věcnými právy, a žádá se v žalobním návrhu, by byla uznána neomezenost státního vlastnictví na sporných pozemcích. Již z tohoto vyličení věci jest patrné, že soudní žaloba jest prostředkem naprosto pochybeným. Kdyby byla prostředkem zákonným, jak žalující strana myslí, mohlo by každé úřední disposici s předmětem soukromého vlastnictví čeleno býti žalobou vlastnickou, že se úřad opatřením svým dopouští zásahu ve věcněprávní sféru vlastníkovu a, kdyby to byl úřad státní, směřovala by žaloba proti státu a, kdyby to byl úřad zemský, okresní neb obecní, směřovala by proti zemi, okresu neb obci, tak na př. mohl by podle toho podati každý vlastník zabraného

majetku žalobu na stát pro usnesení (opatření) Státního pozemkového úřadu, nařizující poznámku záboru neb oznamující zamýšlené převzetí nebo dávající výpověď z hospodaření a pod. Právě Státní pozemkový úřad velmi dobře ví, že tento postup je nemožným, že vlastník nemůže odpor proti těmto úkonům Státního pozemkového úřadu uplatňovati žalobou, nýbrž jedině stížností v cestě správní, po případě stížností v soudní cestě nesporné, jak to zákony o pozemkové reformě, zejména zákon náhradový předpisují, a že, kdyby nastoupil pořad práva, měl by stát námitku, že pořad práva je nepřipustným, jak předpisují § 42 j. n. a § 477 čís. 6 c. ř. s. Jest-li tedy důvodem zápůřčí žaloby úřední opatření obce, záležející v usnesení jejího zastupitelstva, sluší zkoumati, zda úkon ten předsevzala jako soukromoprávní (soukromohospodářský) podmět či jako orgán veřejné správy. Kdyby na př. usnesení to bylo připisovalo obci nějakou soukromoprávní služebnost, na př. služebnost jízdy přes sporné pozemky na nějaký za nimi ležící pozemek obce, byla by vystupovala obec jako podmět soukromoprávní a otázka, zda má osobované věcné právo služebnosti čili nic, náležela by na pořad práva. Ale v souzeném případě tomu tak není, zde obec vyslovila v e ř e j n o s t sporných cest, nezatěžuje tedy, jak žaloba mylně míní, pozemky státu nějakou služebností neb jiným věcným právem civilním, t. j. spadajícím v obor t. zv. práva občanského, nýbrž břemenem v e ř e j n o p r á v n í m, jurisdikce o tomto obci dekretovaném břemeni veřejnoprávním, jehož oduznání se žaloba právě domáhá, nenáleží však v pravomoc řádných soudů, neboť tyto jsou podle § 1 j. n. povolány souditi jen ve »věcech občanských«, civilních, t. j. soukromoprávních, leda že by jim ta která věc veřejnoprávní byla zákonem zvláště přikázána, čehož však ohledně otázky, zda cesta je veřejná nebo má býti prohlášena za veřejnou, není. Obec, prohlásivši sporné cesty za veřejné, vystoupila ve své funkci jako orgán veřejné správy, ale úkony její v této funkci předsevzaté nemohou býti postihovány pořadem práva, kterému obec podléhá jen jako soukromoprávní podmět. Nezáleží na tom, zda opravdu byla příslušna či zda příslušným byl jiný správní úřad — ačkoli známo, že otázka veřejnosti cest opravdu náleží na pořad samosprávný — nýbrž stačí, že nejsou příslušny řádné soudy, a jest rovněž lhostejno, jaký výsledek měla stížnost Státního pozemkového úřadu k okresní správní komisi, zda zejména byla odmítnuta jako opožděná a pod., neboť ať to v cestě správní dopadlo jakkoli, nelze to nikdy napravovati pořadem práva.

Čís. 7500.

§ 44 konk. řádu předpokládá, že věci, ohledně nichž jest uplatňováno věcné neb osobní právo na vyloučení, v úpadkové podstatě jsou.

Na ústavu, jemuž bylo povoleno příročí podle zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n., nelze se domáhati zaplacení peníze, jehož se ústavu nedostalo od žalobce v určitých jednotkách peněžních, nýbrž způsobem jiným.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1927, Rv I 207/27.)